

Zpravodaj obce

V. ročník, prosinec 2019

Čtvrtletník

Registrováno u Ministerstva kultury ČR
pod evidenčním číslem: MK ČR E 21 992

KOŽUŠANY - TÁŽALY

Vážení a milí spoluobčané,

rok se chýlí ke konci a všichni začínáme vnímat sváteční atmosféru blížících se vánočních svátků a konce roku 2019. Ať už prožíváme Vánoce jako křesťanský svátek nebo prostě světsky, mají pro nás jedinečný význam. Jsou to především svátky rodiny a setkávání se blízkých, jsou to svátky klidu, dárků a radosti. Velice rád bych využil této příležitosti a popřál vám a vašim rodinám nádherné Vánoce a krásné sváteční období plné klidu a pohody. Do nového roku 2020 Vám přeji mnoho štěstí, zdraví, splněných přání a co nejvíce osobních i pracovních úspěchů.

Petr Mazal starosta obce

OHLÉDNUTÍ ZA ROKEM 2019

I přes stále hlasitěji řehotajícího úředního šimla se obecnímu zastupitelstvu podařilo zrealizovat část svých představ týkajících se rozvoje obce.

Za klady lze považovat především vybudování dětského hřiště v Tážalech a otevření sběrného dvora. Za přínos pro obec považujeme zbudování nové kuchyně v Kulturním domě a současně výměnu oken jak v Kulturním domě, tak v části budovy obecního úřadu. Kompletně zrekonstruovány byly toalety v areálu za tratí, kterou provedli zaměstnanci obce ve spolupráci s místními hasiči, za což jim patří poděkování. Podařilo se nastartovat projekt obecního vodovodu, kdy v současné době se provádí výběr zpracovatele projektové dokumentace. Dále již

probíhají návrhy realizace nového územního plánu obce, rekonstrukce místního rozhlasu, opravy sochy sv. Jana Nepomuckého a vybudování cyklostezky do Nemilan.

Bohužel se doposud nepodařilo vyřešit již neúnosnou dopravní situaci na silnici II. třídy vedoucí přes Tážaly. I přes spojení s obcemi v okolí nám byl návrh na omezení tranzitní dopravy zamítnut. V současné době se na naši stranu přidal velice silný spoluhráč, město Olomouc. Proběhne sloučení projektů a bude podána žádost o zamezení sjezdu tranzitní dopravy v dálničním úseku Velký Týnec - Olšany. Doufám, že podpora Olomouckého magistrátu přinese výrazné zvýšení šancí na prosazení tohoto záměru.

Petr Mazal starosta obce

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

Podzimní počasí vůbec nepřipomíná nadcházející zimu. Pouze ranní mrazíky a několik málo propřesných dní nám připomínají konec listopadu.

Pěkné podzimní počasí jsme s dětmi využili k aktivitám venku. V září se děti 1. a 2. ročníku zdokonalily v bezpečném chování chodců a cyklistů na dopravním hřišti v Olomouci. Báječný den jsme prožili na Korunní pevnosti v Olomouci, kde jsme si prohlédli opevnění, všechny vnitřní prostory a sbírku zbraní. Dopoledne jsme zakončili opékáním špekáčků.

V říjnu se mladší děti vydaly na přírodovědnou vycházku do Smetanových sadů a prohlídku podzimní výstavy Flora Olomouc. Pro starší žáky byl připraven v rámci výstavy Flora Olomouc program Oslava lesa plný zajímavých přírodovědných aktivit. V rámci družiny pouštěly děti koupené i vlastnoručně vyrobené draky. V listopadu proběhl ve škole za přítomnosti ekologa ekoprogram – třídění odpadů. Děti si hravou formou připomněly, jak nakládat s odpady. V rámci programu Hravá věda prováděly děti za přítomnosti učitele chemie zajímavé a efektní chemické pokusy. Větší děti prožily pěkné dopoledne v Prostějovské knihovně na autorském čtení spisovatelky Petry Braunové a prohlídce oddělení pro děti a mládež.

Protože spolupracujeme s pedagogickou fakultou UP v Olomouci, navštívili nás dvakrát studenti této fakulty, aby se seznámili s vyučováním na málotřídní škole. Všem se u nás líbilo nejen vyučování, ale i chování a zaujetí pro práci našich dětí. Také dětem z naší mateřské školy přinesla návštěva první třídy mnoho zajímavých zážitků.

Začátkem prosince jsme se účastnili rozsvěcení vánočního stromu, uspořádali jsme jarmark a předvánoční besídku pro rodiče.

Mgr. Zdenka Vašíčková, ředitelka školy

MATEŘSKÁ ŠKOLKA

Od začátku školního roku jsme ve školce zažili několik zajímavých akcí – divadýlka, vánoční koncert, chemické pokusy, návštěvu v ZŠ s vyzkoušením si jaké to je být školákem, soutěž o "skřítku Podzimníčka", sbírku plyšáčků pro charitativní akci Děti dětem aj.

S dětmi ze staršího oddělení jsme začali pravidelně navštěvovat tělocvičnu při ZŠ. Na 1. adventní neděli jsme jako každoročně vystoupili

se všemi dětmi na slavnostním rozsvěcení vánočního stromu v Kozušanech. Další vystoupení jsme měli v místním Kulturním domě, kde jsme maminkám, tatínkům a všem přítomným předvedli, co všechno jsme se ve školce naučili.

Všem přejeme krásné a pohodové vánoční svátky a hlavně hodně zdraví v novém roce 2020.

Jana Lejsková, vedoucí MŠ

CESTOPISNÁ PŘEDNÁŠKA

V pondělí 18. 11. 2019 se v Kulturním domě v Tážalech konala cestopisná přednáška pana Tomáše Štěpána, který se s námi podělil o dojmy ze svých cest po severním Vietnamu, Kambodži a Laosu.

Dobrodružná cesta v sedle místních populárních skútrů i dalších místních tradičních dopravních prostředků nás díky zajímavým fotkám, videozáznamům a poutavému vyprávění zavedla do pohraničních oblastí mezi severním Vietnamem a Čínou. Navštívili jsme místa, kde se zastavil čas a stále se žije tradičním způsobem života. Potom jsme se vypravili do Kambodže, země se zdrcující minulostí působením Rudých Kmérů. Nakonec jsme se „toulali“ divokou částí Laosu, kde jsme hledali poslední slony v pralese.

Vystoupení Tomáše Štěpána přítomné nadchlo a z tohoto večera si musel každý odnášet příjemné pocity z toho, že poznal jiné krásy světa, jiné kulturní zvyklosti.

Ing. Vladimír Kubisa

ULOŽENÍ OSTATKŮ

Ve ZPRÁVODAJI č. 2 v roce 2017 jsme občany informovali o exhumaci deseti německých vojáků na charvatském hřbitově. Bylo mezi nimi i šest příslušníků wehrmachtu zabitých v Tážalech.

Teprve nyní, po dvou letech, letos v listopadu, byly tyto pozůstatky po řádném prozkoumání a identifikaci převezeny do Chebu a zde na vojenském německém hřbitově v pěti papírových truhlíčkách uloženy za žulovým křížem s označením 4/97-98 k poslednímu odpočinku.

M. Ž

SBĚRNÝ DVŮR

Dne 11. 11. 2019 byl zahájen provoz sběrného dvora v areálu obecní čistírny odpadních vod v Kožušanech.

Provozní doba tohoto dvora bude:

- v pracovní dny pondělí až pátek od 7:00 do 9:00 hod.
- každá sobota následná po svozu komunálního odpadu (to znamená 1 x za 14 dnů) od 7:00 do 11:00 hod.

Na sběrný dvůr je možno ukládat:

- Olejové filtry, barvy, autobaterie, chemikálie, nádoby od chemikálií, léky, kosmetika, postřiky, textilie, oděvy, boty, spreje, pneumatiky,
- Domácí elektrospotřebiče v uceleném stavu,
- Velkoobjemové odpady: nábytek, skříně, gauče, židle, křesla, stoly, křesla, umývadla, matrace, linolea, vany, kložety.
- Tříděný odpad (papír, plasty, sklo, drobné kovové obaly od nápojů a potravin apod.)

ULOŽENÍ ODPADŮ DO SBĚRNÉHO DVORA JE PRO OBČANY NAŠÍ OBCE BEZPLATNÉ

Umístění kontejnerů na biologický odpad:

Kožušany:

1. za železničním mostem u železniční zastávky,
2. u obecní čistírny odpadních vod (odpadového dvora)

Tážaly:

3. za železničním mostem,
4. u dětského hřiště.

Umístění kontejnerů na tříděný odpad (papír, plasty, sklo, drobné kovové obaly od nápojů a potravin apod.)

Kožušany:

u fotbalového hřiště, na Trávníku

Tážaly:

u obchodu Hruška, u dětského hřiště

DĚTI POMÁHALY FOTBALEM VILDOVI Z VELKÉ BYSTRICE

Hala ve Velké Bystrici byla opět středem pozornosti fotbalové mládeže. Dva víkendy zde lidé okolo fotbalu v Kožušanech pořádali fotbalové turnaje pod názvem "Kopeme pro Vildu", a to pro všechny mládežnické kategorie, s cílem vybrat finanční obnos pro Vildu Kočiše z Velké Bystrice.

Předání šeku Vildovi
(Rostislav Vaněk - Děti dětem)

Vilda je 12 letý veselý kluk, ale v důsledku komplikací u porodu bojuje s hendikepem dětské mozkové obrny. Vzhledem k diagnóze DMO spastická diparéza má Vilda opožděný motorický vývoj a potíže s komunikací. Všechno tohle ale kompenzuje svou chytrostí, ctížádostí a bojovností. V červnu ukončil 4. třídu ZŠ prof. Vejvodského v Hejčíně v Olomouci s výborným prospěchem. Dokáže pracovat s počítačem a miluje muziku. I když mu to tělesný hendikep nedovoluje, má rád snad všechny sporty a všemožné aktivity. Sám nechodí, pohybuje se na invalidním vozíku a na speciálním kole.

Stejně jako v únoru, kdy naši fotbalisté pomáhali malé Verunce ze Zlatých Hor, tak i teď se rozhodli spojit síly s iniciativou Děti dětem a uspořádat pro mládež fotbalové turnaje. První víkend byl určen pro mladší žákyně a žáky a k vidění byly opravdu zajímavé zápasy.

Naše družstvo nejmladších s Vildou

V sobotu 9. 11. se turnaje účastnily dívčí týmy FK Hodonín, FC Baník Ostrava, FC Fastav Zlín, TJ Rakovec Kotvrdovice a nemohlo chybět ani družstvo mladších žákyň SK Sigma Olomouc. Pro pořadatele to byl pokus, jestli o turnaj dívčích týmů bude vůbec zájem. Patronem a spoluorganizátorem turnajů byl opět kožušanský rodák David Rozehnal.

V neděli 10. 11. už svůj turnaj rozehráli mladší žáci a k vidění byly zajímavé zápasy mezi týmy FK Vigantice, SK Chvátkovice, FK Velká Bystrice, FK Slavonín, SK Slatinice či pozdějších vítězů TJ Smržice a dalších.

Ze zápasu FK Šternberk - TJ Kožušany

Další víkend začal v sobotu 16. 11. turnajem starší přípravky, tedy hráči a hráčky roč. nar. 2009 a ml. Souboje o vítězný pohár sváděly týmy z TJ Štěpánov, TJ Sokol Dub nad Moravou, FK Velká Bystrice, opět SK Chvátkovice nebo FK Zlaté Hory. Následující den, tedy v neděli 17. 11. už hala patřila těm nejmenším a ti si užívali společné zápasy v atmosféře, kterou převážně dělali rodiče dětí Baníku Ostrava a FK Šternberk. Další účastníci byli např. SK Hranice, 1. HFK Olomouc, FK Nové Sady a další.

Všech turnajů (mimo dívčího) se samozřejmě účastnila i naše sdružená družstva TJ Kožušany/FC Drahlov (2x 6. místo, 1x 7. místo).

Na turnajích se dohromady účastnilo 295 dětí, 29 družstev z celkem 19 klubů. Každý den bylo pro trenéry připraveno malé překvapení jako poděkování za jejich práci s mládeží, kterou přebírali z rukou vzácných hostů: Leoše Kalvody – bývalého hráče a trenéra Sigmy Olomouc, Václava Jílka – současného trenéra Sparty Praha, Martina Blahy – trenéra brankářů regionální fotbalové akademie a Václava Jemelky – hráče Sigmy Olomouc.

Největším vítězem byl ale Vilda. Po celou dobu konání turnajů byla pořádána sbírka, do které přispívali diváci. Přispěli nám například i fanoušci Sigmy Olomouc, pedagogický sbor a zaměstnanci ZŠ Nemilany a další. Týmy neplatily žádné startovné, ale předávaly příspěvek do sbírky a celková částka se

zastavila na krásných 101 262 korun, které určitě pomůžou.

Poděkování patří všem, kteří pomáhali s organizací turnaje: Jarmile Rozehnalové, Ivě Pazderové a Martině Vojtkové za prodej občerstvení a zdravotní službu, Jardovi Weiserovi, Marku a Davidu Rozehnalovi za logistiku a patronaci nad turnajem, a klukům, kteří zajišťovali chod kolem turnaje – Tomáši Řehákovi a Janu Špičákovi. Maminkám, které se střídaly v prodeji některé dny:

Ivaně Gaborové, Pavle Maruškové, Regině Doležalové, Janě Doležalové, Šárce Petrovan, Renatě Lenochové a Janě Skotákové, ZŠ Nemilany za výrobu krásných lžiček do prodeje, jehož výtěžek byl taktéž věnován do sbírky. Dětem a učitelskému sboru MŠ a ZŠ Kožušany-Tážaly za věnování a sběr plyšáků k prodeji, jehož výtěžek taktéž přispěl do sbírky. Děkujeme, že pomáháte s námi.

Robert Vojtek

Společná fotka z turnaje žáků narozených v r. 2012

ÚSPĚŠNÝ PODZIM PRO FOTBAL

Sdružený tým mladších žáků hrál domácí utkání ve skupině F na hřišti v Kožušanech. Svou skupinu vyhrál a postoupil do jarní fáze do skupiny o 1. až 6. místo. Hráči spolu nastupují již druhý rok, a i když rozjezd nebyl z nejlepších, v soutěžních utkáních vždy dokázali soupeře přehrát a získat potřebné body. Na jaře je nečeká nic jednoduchého a budou to boje proti nejlepším, i tak v konkurenci 32 mužstev jde o výborný

výsledek. Umístěním a získáním bodů se družstvo kvalifikovalo i na zimní turnaj O pohár předsedy OFS Olomouc.

Další tým starší přípravky r.2009 a mladší je poskládán převážně z hráčů ročníku 2010. Kluci sbírají zkušenosti a soutěží hrají jak s týmy r. 2009 tak i r. 2010. Domácí turnaje hrají na hřišti v Drahlově a uvidíme, zdali i jarní část tam odehrají.

Stejně jako mladší žáci, tak i toto družstvo se kvalifikovalo na zimní lednový turnaj, na který se nominuje vždy 8 nejlepších týmů okresu. Jarní část se rozehraje v dubnu a čeká je cestování po celém okrese.

Fotbalová školička nastupuje již samostatně ve své soutěži jako **mladší příprava r. 2012 a mladší**. I tady sbírají kluci a holky první soutěžní starty a velmi slušně reprezentují klub.

Domácí turnaje na jaře budou hrát v Kožušanech a opět se potkáme se soupeři z nedalekého okolí (Dub, Sigma Olomouc, Nové Sady, Chválkovice, Velký Týnec....atd.)

Družstvo mužů podzimní část zvládlo na konečném 3. místě. Ztráta na 1. místo je 3 body.

Jarní část tedy slibuje opět zajímavé zápasy a o první příčky se poperou družstva TJ Sokol Dub (36 bodů), SK Slatinice (33 bodů), TJ Kožušany (33 bodů) a Haná Prostějov (30 bodů). Jaro začínáme na hřišti TJ Smržice 29. 3. a první domácí zápas bude v neděli 5.4. od 15:30 proti mužstvu SK Loštice.

Srdečně Vás zveme. Držte nám palce!

Robert Vojtek

K napsání tohoto příspěvku mne inspirovala občanka obce Charváty, která bydlí u silnice vedoucí touto obcí. Již několik let se snaží udělat cokoli, aby se ona i ostatní obyvatelé obce zbavili hluku, vibrací a prachu z projíždějících vozidel. Poskytla mi jedno stanovisko veřejného ochránce práv, s nímž bych Vás chtěla v tomto příspěvku seznámit.

V České republice máme zákonem č. 349/1999 Sb. ze dne 8. prosince 1999, o veřejném ochránci práv upravené postavení, činnost a pravomoci veřejného ochránce práv neboli ombudsmana. Jeho úloha

je velice významná, neboť působí k ochraně osob před jednáním úřadů a dalších institucí, pokud je takové jednání v rozporu s právem, případně neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy. Současně však chrání i před nečinností úřadů, čímž přispívá k ochraně základních práv a svobod nás jako občanů.

Působnost ochránce práv se vztahuje na ministerstva a jiné správní úřady s působností pro celé

území státu, jakož i správní úřady jim podléhající, Českou národní banku, pokud působí jako správní úřad, Radu pro rozhlasové a televizní vysílání, orgány územních samosprávných celků při výkonu státní správy, a dále za určitých podmínek i na Policii České republiky, Armádu České republiky, Hradní stráž, Vězeňskou službu České republiky, jakož i zařízení, v nichž se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranná nebo ústavní výchova, ochranné léčení, zabezpečovací detence, rovněž i na veřejné zdravotní pojišťovny.

Ochránce práv také provádí systematické návštěvy míst, kde se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě veřejnou mocí nebo v důsledku závislosti na poskytované péči, s cílem posílit ochranu těchto osob před mučením, krutým, nelidským, ponižujícím zacházením nebo trestáním a jiným špatným zacházením.

Ochránce práv je volen Poslaneckou sněmovnou na funkční období šesti let. Kandidáty navrhuje prezident republiky a Senát. Ochránce práv může být zvolen pouze na dvě bezprostředně po sobě jdoucí funkční období. Ochránce práv nesmí být členem politické strany nebo politického hnutí a nesmí vykonávat výdělečnou činnost. Z výkonu funkce se zodpovídá ochránce Poslanecké sněmovně. Jeho sídlem je Brno, a to na adrese Údolní 39, Brno, 602 00.

V minulosti vykonávaly funkci veřejného ochránce práv významné osoby, které měly především právnícké vzdělání, a to pan JUDr. Otakar Motejl a po něm funkci převzal pan JUDr. Pavel Varvařovský. V současné době působí ve funkci veřejné ochránkyně práv paní Mgr. Anna Šabatová, Ph.D. a jejím zástupcem je pan JUDr. Stanislav Křeček.

Veřejného ochránce práv můžete sami kontaktovat zejména v případě, kdy je úřad nečinný, nebo s jeho postupem či rozhodnutím nesouhlasíte. Také se veřejný ochránce práv zabývá případy kdy se úřad, nebo jeho zaměstnanec, k Vám chová nevhodným způsobem. Nejlepší je veřejného ochránce kontaktovat co nejdříve, jakmile daná situace vznikla.

Od roku 2009 veřejný ochránce práv také dohlíží na rovné zacházení a ochranu před diskriminací, přispívá k prosazování práva na rovné zacházení s osobami bez ohledu na rasu nebo etnický původ, národnost, pohlaví, sexuální orientaci, věk, zdravotní postižení,

náboženské vyznání, víru nebo světový názor.

Veřejný ochránce práv se od roku 2011 také angažuje v záležitostech vyhoštění cizinců z území České republiky.

Na webových stránkách veřejného ochránce práv lze vyhledávat jednotlivá stanoviska k různým záležitostem, jimiž se v minulosti zabýval. Jedno z nich se týká šetření postupu Magistrátu města Přerova a Krajského úřadu Olomouckého kraje při řešení dopravní situace na silnici II/434 v Přerově, Kozlovicích v roce 2013. Úřad veřejného ochránce práv se touto záležitostí zabýval na základě podnětu člena osadního výboru Kozlovic, šlo o místní část města Přerov. Podnět navrhoval omezení vjezdu vozidel, jejichž hmotnost přesahuje 7,5 t s výjimkou dopravní obsluhy.

Místní obyvatelé žádali o pomoc s řešením dopravní situace na krajské silnici, která vedla právě přes Kozlovic. Obyvatelům vadilo nadměrné zatížení silnice kamionovou dopravou. Občané si stěžovali na poškozování a znečišťování jejich domů, hluk, prach a otřesy. Tedy přesně to, co vadí i občanům této obce a okolních obcí jako jsou Charváty nebo Blatec, kudy denně projíždějí těžká nákladní vozidla. Úřad veřejného ochránce práv přezkoumal postupy Magistrátu města Přerova a Krajského úřadu Olomouckého kraje při výkonu jejich přenesené působnosti, v rámci níž tyto úřady řešily možnost stanovení dopravního značení, které by vymístilo nákladní dopravu mimo předmětnou silnici. Magistrát města Přerova byl úřadem, jenž tehdy určoval dopravní značení na této silnici. Krajský úřad byl ve vztahu k magistrátu ve věcech stanovování dopravního značení nadřízeným správním orgánem, který poskytoval metodickou a odbornou pomoc v těchto věcech.

Statutární město Přerov z popudu občanů i Policie České republiky nechalo již v roce 2012 zpracovat návrh dopravního značení, jímž rovněž navrhovalo omezit vjezd nákladní dopravy nad 7,5 t na předmětnou krajskou silnici (mimo dopravní obsluhu), včetně příslušného naváděcího směrového značení na silnici I/47 (I/55), a to nejen v rámci města Přerov, ale i pro okolní obce, jichž se zatížení dopravou také týkalo. Podnět byl projednán třemi silničními správními úřady, které věc vyřídily se zamítavým stanoviskem. Hlavním důvodem byla neexistence vyhovující náhradní trasy.

Úřad veřejného ochránce práv tehdy věc šetřil prostřednictvím zástupce JUDr. Stanislava Křečka, jehož k řešení věci pověřil tehdejší ochránce práv. Tento ve svém stanovisku pod spisovou značkou 2639/2013/VOP uvedl mj. následující názor:

„.....Obecně považuji za nepřipustné, aby zpoplatněním státních komunikací docházelo k přelévání tranzitní dopravy na krajské komunikace nižších tříd, které k tomuto provozu nemají sloužit a jsou přetěžovány se všemi negativy z toho plynoucími. Z tohoto hlediska se tedy nepřikláním k obecnému stanovisku krajského úřadu, že vymístění nákladní dopravy je možné, jen pokud v dané lokalitě existuje odpovídající dopravní infrastruktura mimo centra obcí (např. dálniční síť, obchvaty apod.).

Přestože zatížení silnic první třídy vedoucích centry měst je samozřejmě nežádoucí, nelze jejich roli suplovat užíváním silnic nižších tříd, zvláště pokud rovněž vedou rezidenčními čtvrtěmi měst a vesnic. Domnívám se tedy, že je spíše třeba postupovat cestou výše popsaného zvažování rizik, a to v každém konkrétním případě, a při srovnatelnosti bezpečnostních rizik upřednostnit vymístění dopravy na silnice první třídy.“

Šetřením bylo tehdy zjištěno pochybení správních úřadů. Součástí zveřejněného stanoviska byla i právní věta, jež obsahuje mj. následující body:

II. Příslušný správní úřad stanovuje místní úpravu provozu na svoji odpovědnost, z úřední povinnosti a nikoliv na žádost. Koná na základě vlastních poznatků, nebo z podnětů vlastníka (případně jiných osob).

III. V případě dvou možných variant dopravního řešení je primární hledisko bezpečnosti provozu. Pokud jsou obě varianty bezpečné, či naopak obě určitým obtížně porovnatelným způsobem nebezpečné, je možné rozhodnout dle dalších hledisek (jiných veřejných zájmů). V takovém případě by měl úřad přihlédnout k politické vůli místní samosprávy.

IV. Vymístění tranzitní dopravy na silnici první třídy je zákonným a principiálně vhodným opatřením.

Na základě shora uvedeného případu je vidět, že obec Kožušany – Tážaly není rozhodně ve svém boji s nadměrnou kamionovou dopravou

osamocená. Po celé naší zemi existují obce, které se podobným problémem zabývají. Vyžaduje to čas a trpělivost, nicméně jak jste byli informováni v předchozím čísle Zpravodaje, jsou realizovány kroky vedoucí k řešení této situace. Pokud to bude nutné, lze se obrátit na veřejného ochránce práv, aby se danou situací opět zabýval. Na tomto příkladu lze jasně demonstrovat, jak důležitou funkci veřejný ochránce má, a že jeho stanoviska a šetření mohou kladně ovlivnit životy občanů.

Zdroje:

zákon č. 349/1999 Sb. ze dne 8. prosince 1999, o veřejném ochránci práv ve znění pozdějších předpisů

<https://www.ochrance.cz/>

Evidence stanovisek ombudsmana, stanovisko zveřejněné pod spisovou značkou 2639/2013/VOP, pro oblast práva správa pozemních komunikací, věc dopravní značení dostupné na:

<https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/1724>.

Mgr. Michaela Sigmundová, Ph.D.

MYSLIVECKÉ TRADICE A ZVYKY

Česká myslivost má jednu z nejstarších tradic na světě a ovlivnila krajinu, kulturu i náš jazyk. V současné době nemá úplně ideální pověst, protože se mediálně prezentuje to, co se nepovedlo. Myslivci by měli o sobě dávat vědět také tím, co se povedlo, i to, co se jim samým nelíbí. A právě to je cílem těchto řádků.

V úvodu Stanov České myslivecké jednoty z roku 1923 bylo: Myslivec má být dobrý člověk, lovit má přiměřeně a se znalostmi.

Troubení na lesnici

Myslivost se má provozovat ušlechtilě a s citem. K tomu jsou vedeni adepti v kursu před složením první zkoušky z myslivosti.

Glosa kožušanského zastupitele Ing. Vlad. Kubisy k minulému článku mě vedla k nápadu seznámit veřejnost s tradicemi běžně uplatňovanými myslivci v jejich činnosti.

K myslivcům a k lovu patří od pradávna zelená barva a to ve všech odstínech. Možná je kombinace s hnědou nebo šedou, pro slavnostní příležitost je vhodná bílá košile. Zcela nepřipustná je červená, barva, která byla vyhrazena katovskému řemeslu. Myslivec má vždy pokrývku hlavy a to v létě klobouk, v zimě kožešinová čepice. Prostovlasý myslivec nemůže

jít na lov, kam by dal „úlovek“ v případě úspěšného lovu. Úlomek předává úspěšnému lovcovi jiný myslivec ze stromu nebo keře, který roste u místa, kde zvěř zhasla. Různé kšiltovky a vojenské maskáče jsou k použití na brigádách a podobné pracovní činnosti. Rozhodně nepatří na hon, myslivec jde lovit, ne do boje.

Významnou mysliveckou tradicí je myslivecké troubení. Od roku 1936 se u nás užívají skladby Prof. Ing. Antonína Dyky (1871–1952) profesora ochrany lesů a myslivosti na Vysoké škole zemědělské v Brně a zároveň také básníka a hudebního skladatele.

Myslivci k troubení užívají menší borlice nebo větší lesnice s hlubším tónem. U obou tónů a melodii vytváří trubač ústy, nejsou vybaveny žádnou klaviaturou. Tuto má lesní roh, ale to je orchestrální

nástroj. Prof. Ing. A. Dyk dal myslivcům 39 návštějí a povelů, 7 fanfár a 11 hlaholů. Návěští a povelů se využívají k organizaci lovu.

Na nástupu se troubí: Začínáme vesele, jako dobří přátelé. Flintu sobě přichystej, na povelů pozor dej!

Během leče se předávají povelů: Vpřed, stát apod.

Konec leče: Leč je skončena, dejte flinty na ramena!

Dalším známým návštějím je signál přestávka (na jídlo):

Pijme pivo s bobkem, jezme bedník, myslivec chce střílet, ale také pít, kuchařka čeká, nechte všeho být!

Z fanfár předkládám vítací: Vítáme vás, vítáme vás, inu opravdu srdečně vítáme vás.

Vážně se troubí fanfára při smutečním aktu: Loučení, loučení je smutná věc, když z lesa odejde dobrý myslivec.

Z hlaholů je podle názvu nejznámější: Halali, halali. Poslyšte milí kamarádi, jak myslivecká pocta se koná na pozdrav zhaslé zvěři. To zvyk je zděděný, jenž zvěř i lovce ctí, to je náš mrav starý.

V neposlední řadě je třeba připomenout přijímání nového člena a jeho pasování na myslivce. Toto provádí většinou starší myslivec, adepta provází jeho kmotr. Pasující pronese řeč, která má 10 slok a proto vyjímám jen jedinou: Není myslivcem, kdo zná jen lovit a není ochoten hájit, tvořit. Ctíme dobré myslivecké mravy, cit, čest, skromnost měj myslivec pravý.

Toto je memento, které vystihuje ideální stav. Bohužel dnes mezi myslivce se řadí i ti, kteří získali lovecký lístek nepoctivě. Ubývá mladých začínajících, ale i zapálených myslivců. A v neposlední řadě ubývá i těch potřebných trubačů. Dnes si pro zajištění zdárného průběhu honu půjčujeme trubače z jiných spolků, protože mezi námi se již žádný nenachází.

Troubení na borlici

Ing. Jaroslav Navrátil

Před 120 roky se stalo u Blatce vlakové neštěstí, o kterém je v blatecké kronice na str. 26 jen kratičká zmínka ve dvou větách. Naproti tomu v kožušanské pamětní knize je o této nehodě velmi obsažný a výstižný záznam.

Poněvadž náš kronikář Antonín Pecha byl velice vnímavý pozorovatel, tak tuto nevšední událost, hodinu po hodině a den po dni detailně popsal.

Dne 4. července 1899 o 3. hodině a 20 minut odpoledne vyšinul se u Blatce osobní vlak čís. 1025. Lokomotiva měla nápis „Ratibor“. Vyšinul se z kolejí na pravo, položil se na bok. Oba hytláky a následující jeden vůz se zavazadly a jeden osobní vůz se dosti značně poškodily. Z cestujících nepřišel nikdo k úrazu, jen konduktérovi poškrabána sklem tvář.

Nádeníci Fr. Sedlák z Kožušan ze strážního domku č. 71 a Ignác Crha z Charvát měnily odpoledne po 3. hodině koleje. Nebyli hotovi; přišroubovali pravou kolej jen na konci od Olomouce a vlak se od Vrbátek hnul plnou parou. Znamení železniční k zastavení vlaku bylo blateckým zřízencem opomenuto dáti. Fr. Sedlák běžel sice ku vlaku naproti, dával znamení čepicí, ale strojvedoucí V. Steger tomu nerozuměl, vši parou prý však vlak zastavoval, což se ale zdá pravdě nepodobné, neb lokomotiva od místa vyšinutí ryla se asi šest metrů dále a položila se na bok do příkopu vedle tratě.

Při komisi na sv. Cyrila a Metoděje 6. července řekl stojvedoucímu jeden z ředitelství z Vídně přímou do očí, že měl být schopen, jak obyčejně, vlak zastaviti. Mohlo se státi hrozné neštěstí, neb bylo vezeno na 161 osob. Tentýž mašinfíra V. Steger udělal to prý již po třetí.

Od Olomouce přijel na místo ihned pomocný vlak, odvezl cestující k Olomouci a přivezl strojníky z Přerova. Ihned započato s vytahováním a na koleje dáváním vyšinutých a napříč postavených vozů. Do večera dán na koleje jeden vůz osobní. Když zdvihali pomocí velkého zvedacího stroje druhý vagon, upomínal je Fr. Zavadil zednický a tesařský mistr z Kožušan č. 43, by podepřeli vůz ten ještě z obou stran, sic že se na strojníka, který pod ním sedí a šroubuje, sníží a jej přimáčkne.

Neuposlechli, ač bylo přítomno osm železničních inženýrů. Zdvíhali dále, najednou o čtvrt na osm hodin večer vagon se snížil a strojníka J. Soukupa přimáčkkl. Dlouho křičel ubohý o pomoc, než vůz opět vyzdvihli. Byl ihned odnesen do

osobního vagonu a vlakem do Olomouce do nemocnice odvezen. Paměť měl ještě, držel si rukou hlavu, a když na ni dostal studený obvazek, upravoval si jej. Ubohý, neopatrnost těch přítomných inženýrů přišel k úrazu tomu. Byla mu snad přelomena páteř. Všem zašla chuť ku další práci.

Z vlaků osobních o páté hodině, o tři čtvrtě na sedm, a o osmé hodině večer museli cestující přesedati na připravené jiné vlaky pomocné. Všechny vlaky se opozdily. Teprve o desáté hodině a deset minut v noci přišly klíče od výhybky blatecké z Vrbátek. Šťěstí, že vykolejení se stalo u ní. Výhybka při světle smolnic otevřena a přehozena, aby vlak mohl jet po ní k Olomouci.

Na sv. Cyrila a Metoděje ráno přijeli strojníci z Vídně a celý den pracováno. Vytažen na koleje vagon se zavazadly a tendr od lokomotivy vyzdvižen a pošinut blíže kolejí. Toho dne pracováno do půl osmé večer.

Dne 6. července pracováno od šesté hodině ráno po celý den. Do večera stála lokomotiva na kladkách nad koleji.

Příští den 7. července pokračováno opět o šesté hodině ráno v práci. Teprve o půl desáté hodině dopoledne spuštěna lokomotiva „Ratibor“ na koleje a strojník Jos. Vaculík ji

lokomotivou „Seelovitz“ odvezl na Olomouc do Přerova k opravě.

Po všechny dny přicházeli i přijížděli lidé podívat se na místo neštěstí.

Při nárazu na nepřišroubovanou kolej urazila lokomotiva kousek z koleje. Našel jej na sv. Cyrila a Metoděje správce školy kožušanské a odevzdal jej Vlastivědnému muzeu do Olomouce.

Nejvíce podobných neštěstí zavíná to „čertovo mléko“, jako zde.

Těž při každém měnění kolejí mě by přítomen býti jeden železniční inženýr; jistotně by se podobné neštěstí nestalo.

Pan řídící učitel Antonín Pecha se svým tehdejší nápadem předběhl dobu, neboť dnes při každé práci v kolejišti je přítomen jeden železničář, který má nad ostatními pracovníky dohled. Mimo jiné je možné z tohoto článku vyčíst také to, že již v roce 1899 jezdilo skoro tolik osobních vlaků co dnes. Odpoledních spojů směrem na Olomouc po třetí hodině bylo pět: v 15:20, 17:00, 18:45, 20:00 a 22:10 hod. Z toho vyplývá, že naši předci měli již před 120 roky velmi příhodné spojení s „okolním světem“.

A co se týká toho krásného, leč záhadného slovního spojení – čertovo mléko – musím těm, kteří netuší, co tento výrok znamená, prozradit: je to – kořalka. Jen není z textu úplně jasné, kdo ji tehdy v pracovní době popíjel. Zda traťovní dělníci Sedlák s Crhou, či strojvedoucí Steger? Možná všichni tři, ale to se již asi nikdy nedovíme.

Zápis Ant. Pechy ve školní kronice

Ve čtvrtek dne 10. října 1889 v ½ 3 hodině odpolední vypukl v naší obci oheň u Františka Přídala familianta na Trávniku č. 67. Vítr byl hrozný od jihu. Skoro všichni lidé byli na poli, neb se kopaly zemáky a řepa.

Požár se rozšířil náramně. Z Trávniku do Dědiny nebylo možno přijít pro nesmírné horko a dým. Celá vesnice byla zahalena kouřem. Hasiči se dostavili z Nemilan a pak dělníci z Nového Dvoru se stříkačkou.

Střechnu u č. 14 strhli, by se požár na tu stranu vesnice nešířil, neb tato střecha se již chytala. Dítka školní i malé utekly se do školy a do polí. Správce školy na začátku a na konci školního roku vždy školáky upozorňuje, by, vznikne-li požár ve vesnici, vždy utekly do školy, kdež žádného neštěstí se obávati není, neboť školní budova stojí o samotě a jest břídlíci zakryta.

Vyhořely domky čis. 67, 23, 24, 25, 77, 46, 80, 64, stodola od č. 78, a grunty č. 31 a č. 32. Poškození majitelé byli pojištěni, ale vzdor tomu utrpěli mnozí značnou škodu. Totiž, ti co mají dluhy, o své domky přijdou. Škoda se pácí na 8.220 zlatých a pojistného poškození obdrželi asi 7.000 zl. Také mnoho kozí, drůbeže a vepřového dobytka vzalo za své.

Stará 71 letá Marie Dočkalová s malým dítětem Josefa Dočkala domkaře čis. 46 přes celý oheň zůstala ve světnici pod lavicí ležeti, nemohla již utéci. Tak se i s malou Alojzi zachránila.

Hádalo se, že oheň vznikl z neopatrnosti, aneb že to udělaly děti. Před tím několik dní zapálily dítka Eduarda Ženčáka ve světnici domku č. 23. Štěstí, že plameny byly zpozorovány a udušeny.

V neděli 13. října t. r. v noci přišel ku starostovi Janu Kyselému četník z Dolan, že se mu jistý mladík doznal, že

v Kožušanech zapálil. Nato v příští pátek o šesté hodině večerní přivedli dva olomoučtí četníci, nějaký Richter a Fabich, mládence Josefa Bořutu, narozeného 13. dubna 1871 ve Velikové u Holešova, by jim ukázal, kde zapálil.

Bořuta řekl, že šel přílazeckem mezi čis. 18 a 20 (dnes jsou již oba zbourané – poznámka autora) na Trávnik; ve výměně č. 29 u Fr. Dočkala že žebřal, a když tam žádný nebyl, šel naproti do čis. 24, patřícího výměnící Marii Valentové. Přesvědčiv se, že stavení jest prázdné, neb tloukl a žebřal,

vylezl po trakaři, jež byl s dětským slámníkem o plot u zdi podepřen, na plot a že tři sirky rozžal, přistrčil je k dochkové střeše a zapaloval. Sirky mu nechtěly hořeti, byl prý hrozný vítr a také mu trakař pod nohama ujel. Utekl proto odtud, neb se bál, by jej někdo nechytíl.

Ukazoval, kde co venku stálo před požárem. Vše se shodovalo.

Odtud šel do koutu, tam žebřal a zpíval píseň o posledním soudu. Přijda do čis. 67 opět žebřal a přesvědčiv se, že nikdo doma není, vzal žebřík, vylezl po něm a tak zapálil. Tak vznikl požár. Opět zde ukazoval, kde co stálo před ohněm; vše se

shodovalo. Potom přešel plot a utekl do polí směrem prý ke kříži. Když se jej četníci tázali, proč právě tam zapálil, řekl, že chtěl, by toho hodně mnoho shořelo, by dostal více.

Před rokem prý mu v Kožušanech nechtěli dáti noclehu, že starosta prý ho dal do pastoušky, dostal jen kousek chleba a bylo mu tam přes noc zima. Ze msty tedy že zapálil.

Dle jednání jeho bylo poznat, že kluk jest docela zkažen a k nepolepšení. Soud vodil za nos, neb asi desetkrát s ním byl založen protokol, ale vždy lhal.

Že toho dne, totiž 10. října 1889 v Kožušanech byl, viděli jej Josef Masařík hostinský z č. 7, Jan Acler půlláník z č. 6 a Jan Halíř familant z č. 48. Jedl hlávku zelí z hloubem, což prý mu náramně chutnalo.

Dne 19. listopadu 1889 s devátou hodinou ranní byl před porotu olomouckou postaven. Ku všemu se přiznal. Následkem toho byl o čtvrt na šest večer pro žhářství dle § 166, krádež § 171 a 176, zpronevěření § 461 a tuláctví § 167 k těžkému žaláři na 12 let spojenému s jedním postem každý měsíc.

Porotci odpověděli k sedmi jim daným otázkám jednohlasně „ano“. Soudu porotnímu předsedal p. c. a k. rada dr. J. Švec.

M. Ženčák

KOŽUŠANŠTÍ CHOVATELÉ NA FLOŘE

Na letošní podzimní výstavě Flora Olomouc 2019 se již tradičně prezentovali naši chovatelé s expozicí svých chovů. Pořadatelé Flory byli zahrnuti do doprovodného výstavního programu s názvem „Babiččin dvoreček“.

Aby ráz tohoto „dvorečku“ byl co nejvíce autentický, nebyla tentokrát výstavka instalována uvnitř pavilonu, ale přímo ve venkovním prostoru parku pod velkým stanem.

Členové našeho chovatelského spolku po celé čtyři dny 3. – 6. října, kdy se podzimní výstava Flora Olomouc konala, poskytovali informace a zajímavosti o chovu drobných hospodářských zvířat.

Babiččin dvoreček navštívilo a s nadšením si jej prohlédlo více jak odhadem tři tisíce spokojených návštěvníků – hlavně dětí.

Tímto našim chovatelům děkujeme!

M.Ž.

ROZSVÍCENÍ DĚTSKÉHO HŘIŠTĚ

Jelikož Tážaly nemají vánoční strom k rozsvícení, tak se skupina místních obyvatel rozhodla v pátek 29. 11. 2019 v 17:00 slavnostně rozsvítit dětské hřiště v Tážalech na točně. Organizátoři připravili malé občerstvení pro děti v podobě čaje a buřtů a dospěláci se občerstvovali tím, co si přinesli.

V.K.

MALÝ ZÁJEM O KULTURNÍ A SPOLEČENSKÉ AKCE

19. listopadu se v naší obci konaly dvě společenské akce. Místní dobrovolní hasiči uspořádali pro děti a jejich rodiče a příbuzné lampionový průvod. V 16:00 hod. se zájemci sešli před hasičskou zbrojnicí v Kožušanech, kde bylo pro všechny uspořádáno malé občerstvení – pro děti horký čaj a pro dospělé svařáček.

Po setmění se seřadil průvod, který prošel celou obcí a po návratu zpět ke zbrojnici, kde organizátoři v prostoru areálu Za tratí připravili bohatý program, který byl zakončen velkým ohňostrojem.

Druhou akcí bylo hudební divadelní představení „Operetní féerie“ v Kulturním domě v Tážalech. Divákům se v nádherných kostýmech s protančenými melodiemi ze známých operet a s veselým vyprávěním představili členové uměleckého souboru Moravského divadla v Olomouci.

Součástí tohoto kulturního programu byla výstavka obrazů tážalské občanky Naděždy Čamachové uspořádaná v předsáli Kulturního domu.

Bohužel – přišlo jen málo občanů, což je škoda, neboť vystavená výtvarná díla byla krásná a půvabná. A také herci se vzhledem k poloprázdnému hledišti zachovali velice profesionálně a hráli a zpívali s velkou chutí.

Malá účast byla i na Adventním posezení v Kulturním domě v Tážalech, které se konalo na sv. Mikuláše 6. prosince v 17:00 hod. Pěkný program s drobným pohoštěním byl určen nejen pro důchodce, ale pro všechny občany. Zúčastnění návštěvníci odcházeli z této společenské akce velmi spokojeni a podle jejich vyjádření byl kulturní program na profesionální úrovni.

M.Ž.

PĚT GENERACÍ ŽEN

Nestává se tak často, aby se u jednoho stolu mohli setkat praprababička, prababička, babička, matka a dcera. Paní **Marie Müllerová** *17. 3. 1926, **Miloslava Müllerová** *2. 4. 1949, **Miroslava Střípková** *19. 4. 1970, **Iveta Ludmová** (Střípková) *1. 7. 1991 a **Lilian Ludmová** *30. 7. 2019, tedy pět generací rodu po přeslici to štěstí má.

V den radostné události, kdy se narodila „poslední“ generační zástupkyně – malá Lilian – byl mezi ní a její praprababičkou Marií rozdíl 93 let. Paní Marie Müllerová prožila svůj život těžkou a tvrdou prací v zemědělství, výchovou tří dětí a starostmi o hospodářství a o rodinu. Ale nestěžuje si, bere to jako svůj úděl a životní poslání.

Přejeme malé Lilian, aby její život byl o hodně lehčí, než měla její praprababička, a aby se ve zdraví a s Božím požehnáním dožila nejméně jejího věku. Totéž přejeme i celé rodině.

Potomstvo pěti generací, ať po ženské, či po mužské linii je skutečnou vzácností a neobvyklostí. „Našlápnuto“ na takovou podobnou raritu má i rodina 95 leté Marie Heclové z Kožušan.

M. Ž.

NAŠI JUBILANTI

Leden:

Soušek Bohumil	88 let
Buchtová Marie	81 let
Klabík Svatopluk	80 let
Thun Zdeněk	75 let
Bučková Jindřiška	70 let
Pokorný Jaroslav	70 let

Únor:

Acler Lubomír	88 let
Doubravská Helena	84 let
Buchta Lubomír	83 let
Lakomý František	82 let
Dlouhá Jindřiška	82 let

Březen:

Müllerová Marie	94 let
Řoutilová Ludmila	91 let
Vaníčková Anežka	89 let
Vaníček Rostislav	89 let
Slamenec Jaroslav	81 let
Rozsypalová Ludmila	81 let
Kratochvílová Ludmila	81 let

PODĚKOVÁNÍ

Zaměstnanec naší obce pan Vlastimil Friedrich odchází od Nového roku 2020 do důchodu. V naší obci pracoval jako údržbář obecního majetku a veřejné zeleně. Zaměstnán zde byl od roku 2003 až do současnosti.

Dovolujeme si mu touto cestou poděkovat za jeho dlouholetou službu pro obec, za jeho laskavost, vlídnost a přátelství. Do jeho dalších let života mu přejeme hodně sil, hlavně pevné zdraví, spokojenost, potěšení z vnoučat a také radost z jeho celoživotní záliby v chovatelství.

Jitka Kratochvílová

V sobotu 7. prosince 2019 zemřel po krátké těžké nemoci pan Václav Ženčák. Dožil se požehnaného věku 89 let. Více jak čtvrt století hrál a zpíval na „prknech“ tážalského Kulturního domu, kde byl oporou divadelního ochotnického souboru „Osvětová beseda“. V letech 1990 – 1994 byl starostou naší obce.

Čest jeho památce!

VZPOMÍNÁME

Ján HIRSCHNER	†10. 10. 2019 (64 let)
Zdeněk TENGLER	†15. 10. 2019 (89 let)
Lubomír ACLER	†10. 12. 2019 (87 let)

Čest jejich památce!

Dne 6. listopadu 2019 zemřel po dlouhé těžké nemoci ve věku 75 let náš rodák Rudolf Brenza. Narodil se 28. 3. 1944 v Kožušanech č. 107 bednáři a truhláři Janu Brenzovi a jeho ženě Františce rozené Navrátilové. Dětství a mládí prožil v naší obci – v dospělém věku žil v Olomouci, kde se svou ženou vchoval tři děti.

Čest jeho památce!

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU 1. 12. 2019
ADVENTNÍ POSEZENÍ PRO (NEJEN) DŮCHODCE 6. 12. 2019

